

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 5 juni 2026

Mål nr
Ö 5502-25

ANMÄLARE

Stockholms tingsrätt
Box 8307
104 20 Stockholm

PARTER

Kärande vid tingsrätten

Länsförsäkringar Västerbotten, 594001-3161
Box 123
901 04 Umeå

Ombud: Bolagsjuristen C.A. och försäkringsjuristen M.S.
Samma adress

Svarande vid tingsrätten

Tryg Forsikring A/S genom Trygg-Hansa Försäkring filial, 516403-8662
106 26 Stockholm

Ombud: Försäkringsjuristerna L.E. och J.G.
Samma adress

SAKEN

Hänskjutande enligt 56 kap. 13 § rättegångsbalken m.m.

**BESLUT OM HÄNSKJUTANDE ENLIGT 56 KAP. 13 §
RÄTTEGÅNGSBALKEN**

Stockholms tingsrätts beslut 2025-06-25 i mål T 584-25

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen förklarar att skadan på dumpern har uppkommit i följd av trafik i den mening som avses i trafikskadelagen (1975:1410).

SKÄL**Målet vid tingsrätten**

1. En grävmaskin användes inom ett gruvområde för att fylla en dumper med grävmassor. Under inverkan av ett tekniskt fel kom grävmaskinens skopa att slå i dumperns sida och hytt vilket ledde till skador på dumpern. Grävmaskinen var en bandgrävare som kunde förflytta sig med egen motorkraft. Vid skadetillfället stod grävmaskinen stilla men den hade under arbetets gång gjort kortare förflyttningar.
2. Grävmaskinen var trafikförsäkringspliktig och trafikförsäkrad hos Tryg Forsikring A/S genom Trygg-Hansa Försäkring filial, medan dumpern var försäkrad hos Länsförsäkringar Västerbotten.

3. Länsförsäkringar har väckt talan vid tingsrätten och yrkar där att Trygg-Hansa ska utge trafikskadeersättning enligt trafikskadelagen med 900 000 kr, jämte viss ränta, för den ersättning som Länsförsäkringar har betalat med anledning av skadan. Länsförsäkringar gör gällande att skadan har uppkommit i följd av trafik med grävmaskinen.

4. Trygg-Hansa bestrider yrkandet och gör gällande att Länsförsäkringar inte har visat att skadan orsakats i följd av trafik med grävmaskinen och att det i vart fall inte föreligger adekvat orsakssamband mellan trafiken och skadan.

Den hänskjutna frågan

5. Tingsrätten har med stöd av 56 kap. 13 § rättegångsbalken hänskjutit frågan om skadan på dumpern har inträffat i följd av trafik i den mening som avses i trafikskadelagen.

Skada i följd av trafik

6. Ersättning från trafikförsäkring betalas för person- eller sakskada som uppkommer i följd av trafik med ett motordrivet fordon som omfattas av trafikskadelagen (se 1 och 8 §§). Trafikskadeersättning betalas oberoende av vållande. Det är alltså fråga om ett strikt ersättningsansvar.

7. En förutsättning för att en skada i följd av trafik ska anses föreligga är att fordonet har varit i trafik vid skadetillfället. Det krävs då att fordonet brukas som transportmedel, men det behöver inte befinna sig på allmän väg eller på annan särskilt inrättad färdväg (jfr prop. 1975/76:15 s. 21). Även ett stillastående fordon kan vara i trafik, om det är föremål för normalt brukande (jfr ”Den halkande bilföraren” NJA 2007 s. 997).

8. Ett motorredskap kan fungera både som transportmedel och som arbetsredskap. Om det används enbart som arbetsredskap och inte kan förflytta sig brukas det inte som transportmedel och kan inte anses vara i trafik (jfr ”Mobilkranen” NJA 2016 s. 142). Om motorredskapet används också som transportmedel och därmed är redo för att förflytta sig bör det däremot anses vara i trafik, även om någon förflyttning inte sker vid skadetillfället.

9. Vidare krävs för att en skada i följd av trafik ska anses föreligga att det finns ett adekvat orsakssamband mellan användningen av fordonet i trafik och den uppkomna skadan. Det betyder att skadan ska ha legat i linje med den påräkneliga risken med den användning av fordonet som orsakat skadan (jfr ”Skogsbranden i Västmanland” NJA 2019 s. 89 p. 10). Skadan behöver alltså inte vara orsakad av en förflyttning av fordonet så länge det anses ha varit i trafik (jfr ”Den halkande bilföraren”).

10. Av det anförda följer att när ett motorredskap, som är i bruk som transportmedel, orsakar en skada ska den anses ha uppkommit i följd av trafik, om skadan är en förutsebar och påräknelig följd av motorredskapets användning. Det gäller oavsett om skadan uppkommit genom förflyttning av motorredskapet eller genom dess användning som arbetsredskap.

Bedömningen i detta fall

11. När skadan inträffade var grävmaskinen stillastående, men den hade under arbetets gång gjort vissa förflyttningar. Den var redo för att på nytt kunna förflytta sig. Det innebär att den inte brukades enbart som ett arbetsredskap utan även som ett transportmedel. Grävmaskinen ska därför anses ha varit i trafik vid skadetillfället.

12. Skadan uppkom genom att grävmaskinens skopa sammanstötte med dumpern i samband med lastning av grävmassor. Sammanstötningen måste anses vara en förutsebar och påräknelig följd av ett sådant brukande av grävmaskinen. Det gäller även om ett tekniskt fel inverkat på händelseförloppet. Ett adekvat orsakssamband mellan skadan och grävmaskinens användning i trafik har därmed förelegat.

13. Skadan på dumpern har alltså uppkommit i följd av trafik i den mening som avses i trafikskadelagen. Den av tingsrätten ställda frågan ska besvaras i enlighet med detta.

I avgörandet har deltagit justitieråden Stefan Johansson, Agneta Bäcklund, Anders Perklev (referent), Katrin Hollunger Wågnert och Tobias Eriksson. Föredragande har varit justitiesekreteraren Sara Thorstenson.